

Tarptautinė mokslinė konferencija „Alberto Vijūko-Kojalavičiaus skaitymai 2022“

PROGRAMA

Data ir laikas: 2022 m. rugsėjo 16 d., 13.00–16.30 val.

Vieta: Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus, L. Ivinskio g. 4, Rietavas.

12.30–13.00 val. **Konferencijos dalyvių registracija.**

13.00–13.10 val. **Konferencijos atidarymas.**

13.10–13.20 val. **Alberto Vijūko-Kojalavičiaus atminimo medaliao ir premijos laureato apdovanojimas.**

13.20–14.40 val. **Pirma sesija.** Kunigaikščiai Oginskiai.

13.20–13.40 val. „Kunigaikščių Oginskių ir Rietavo istorijos sąsajos“ Lektorius – Vytas Rutkauskas.

13.40–14.00 val. „Oginskių pėdsakai Uogintų žemėje“. Lektorius – Olijardas Lukoševičius.

14.00–14.20 val. „Dvarų istorija kaip genealoginių tyrimų šaltinis ir kai kurie Oginskių santykiai su Šiluvos regiono bajorija“. Lektorius – prof. Alfonsas Vaišvila.

14.20–14.40 val. „*J'ai toujours été indifférent à tout espèce de titres...*“ Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833) apie kilmę ir titulus“. Lektorė – dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė.

14.40–15.00 val. **Pertrauka.**

15.00–16.00 val. **Antra sesija.** Genealogija.

15.00–15.20 val. „Vokiečių genealogija visame pasaulyje“. Lektorius – Dirk Weissleder (Vokietija).

15.20–15.40 val. „FamilySearch“ ir aš“. Lektorius – Virginio Baptista (Ispanija).

15.40–16.00 val. „Stanislovo Augusto 1772 metų korespondencija su Andriumi Oginskiu“. Lektorius – dr. Jakub Bajer (Lenkija).

16.00–16.30 val. **Konferencijos aptarimas ir uždarymas.**

Dėmesio, reikalinga išankstinė registracija. Dalyvių vietų skaičius konferencijoje ribotas. Užsiregistruoti į konferenciją galite iki 2022 m. rugsėjo 9 d. elektroniniu paštu: info@ghvi.lt.

Detalesnė informacija apie renginį www.ghvi.lt arba teikiama tel. 8 610 23 144 ir el. p. info@ghvi.lt.

The international science conference *The Readings of Albertas Vijūkas Kojalavičius 2022*

SCHEDULE

Date and time: 1:00 PM to 4:30 PM on 16 September 2022

Venue: Rietavas Museum of Cultural History of the Ogińskis, L. Ivinskio 4, Rietavas

- 12:30–1:00 PM **Registration of the conference attendees.**
- 1:00–1:10 PM **The opening of the conference.**
- 1:10–1:20 PM **The award giving ceremony for the winner of the memorial medal and prize of Albertas Vijūkas Kojalavičius.**
- 1:20–2:40 PM **Session one.** The Dukes Ogiński.
- 1:20–1:40 PM *The Ties Between the History of Rietavas and the Dukes Ogiński* by Vytas Rutkauskas.
- 1:40–2:00 PM *The Traces of the Ogińskis in the Region of Uogintai* by Olijardas Lukoševičius.
- 2:00–2:20 PM *Manor History as a Source of Genealogical Research and some of the Connections the Ogińskis had with the Nobility of the Šiluva Region* by Prof. Alfonsas Vaišvila.
- 2:20–2:40 PM *J'ai toujours été indifférent à tout espèce de titres... Michał Kleofas Ogiński (1765–1833) on Ancestry and Titles* by Dr Ramunė Šmigelskytė-Stukienė.
- 2:40–3:00 PM **Break**
- 3:00–4:00 PM **Session two.** Genealogy.
- 3:00–3:20 PM *German Genealogy Worldwide* by Dirk Weissleder (Germany).
- 3:20–3:40 PM *FamilySearch and I* by Virginio Baptista (Spain).
- 3:40–4:00 PM *The 1772 Correspondence between Stanisław August and Andrzej Ogiński* by Dr Jakub Bajer (Poland).
- 4:00–4:30 PM **Discussion and the closing of the conference.**

Note: Prior registration required. The number of attendees is limited. You can book a seat at the conference by 9 September 2022 at info@ghvi.lt.

More details about the event are available on www.ghvi.lt or at 8 620 23 144 or info@ghvi.lt.

Tarptautinė mokslinė konferencija „Alberto Vijūko-Kojalavičiaus skaitymai 2022“

The international science conference *The Readings of Albertas Vijūkas Kojalavičius 2022*

Pranešimų santraukos / Lecture summaries

„Kunigaikščių Oginskių ir Rietavo istorijos sąsajos“

Lektorius – Vytas Rutkauskas

Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius

Nuo 1763 m., kai Vitebsko (Baltarusija) vaivados Marcijono Oginskio sūnus, būsimasis Trakų vaivada Tadas Pranciškus Oginskis pradėjo valdyti Rietavo seniūniją, šio krašto istorija su Oginskių vardu buvo glaudžiai susijusi daugiau nei 150 metų. Ypač ryškus istorinių sąsajų periodas prasidėjo XIX a. 4-ajame dešimtmetyje. 1833 m. Florencijoje mirus T. P. Oginskio vaikaičiui, iškiliam valstybės ir visuomenės veikėjui, diplomatui, kompozitoriui Mykolui Kleopui Oginskiui (1765–1833), visos Rietavo dvaro savininko teisės atiteko jo sūnui Irenėjui Oginskiui (1809–1863). Įgyvendindamas tėvo planus, 1835 m. jis Rietave pradėjo kurti paskutinę kunigaikščių Oginskių giminės rezidenciją. Šiuos darbus iki mirties tęsė ir jo sūnus Bogdanas Oginskis (1848–1909). (Tuo pačiu metu Plungės mieste įspūdingą savo šeimos dvaro sodybos ansamblį įkūrė B. Oginskio brolis Mykolas Mikalojus Markas Severinas Oginskis (1800-1852).

Pasitelkus Fridrichą Augustą Štiulerį, Herterį, Jokūbą Volerį, Ferdinandą Šteinbartą, S. Bleką ir kitus to meto architektus, Rietave 1835–1874 m. buvo suformuotas vientisumu garsėjęs dvaro sodybos ir miesto architektūrinis urbanistinis ansamblis. Pietinėje pusėje dominavo 1853–1874 m. pastatyta neoromaninio stiliaus Šv. Mykolo arkangelo bažnyčia, šiaurinėje – rezidencijos rūmai su įspūdingu oranžerijų kompleksu ir keturių bokštų (vėliavos, laikrodžio, vandens, palmių) siluetais. Rietave padvelkė Italijos miestų architektūros dvasia. Išskirtinių bruožų šiam ansamblui teikė ir rytus nuo rezidencijos rūmų išdriekusio 65 ha parko erdvė su dirbtinių upelių ir tvenkinių sistema. 1855 m. dvaro sodyboje ir parke augo 95 rūšių medžiai, 106 rūšys rožių, 72 rūšys jurginų, taip pat daugybė kitų vietinių ir introdukuotų augalų, sode žydėjo 380 vaismedžių.

XIX a. II pusėje Rietavo *Genius Loci*, bene geriausiai apibūdina čia kunigaikščių Oginskių dėka generuotas socialinių pertvarkymų, švietimo, kultūros, mokslo ir technikos inovacijų proveržis. Čia 1859 m. buvo įkurta pirmoji Lietuvoje žemės ūkio arba agronomijos mokykla; 1872 m. – pirmoji šešiametė muzikos mokykla; 1882 m. – nutiesta pirmoji Lietuvoje telefono linija, sujungusi Oginskių valdomus Rietavo ir Plungės dvarus su Tiškevičių dvaru Kretingoje; 1892 m. Rietave pradėjo veikti pirmoji Lietuvoje vieša elektrinė – šv. Velykų rytą, balandžio 17-ąją, Rietavo bažnyčioje pirmą kartą nušvito 100 lempučių elektros sietynas, tuo metu vadintas „žirandoliu“, arba „žerandeliu“. Verta prisiminti, kad tik dešimtmečiu anksčiau pradėjo veikti pirmoji vieša Niujorko elektrinė, ir elektra nušvito „Metropolitan“ teatro rūmuose.

Bene svarbiausiu Rietavo socialinės pertvarkos pasiekimu laikytinas baudžios panaikinimas 1835 m. (Tuo metu Lietuvą okupavusi Rusijos imperija šiai reformai ryžosi tik po 26 metų). Prasidėjo kryptingas raštingų, savarankiškai gebančių ūkininkauti valstiečių luomo formavimas. Tuo metu Rietavo dvaro valdos viršijo 65 tūkst. ha teritoriją, čia gyveno daugiau nei 28 tūkst. gyventojų. Šios reformos sėkmė per porą dešimtmečių Rietavą iškėlė į pavyzdinių „Severo Zapadnyj kraj“ (taip tuomet vadinosi Lietuva, Baltarusija bei kitos vakarinės Rusijos imperijos valdos) dvarų sąrašą. Į platų inovacijų sąrašą prasmingai įsikomponavo Lauryno

Ivinskio kalendorių „Metskaitliai ūkiški“ leidyba, našlaičiais likusių vaikų ir vienišų senelių prieglaudų statyba, taupomųjų kasų, ligoninės, vaistinės, veterinarijos klinikos steigimas, pirmųjų Lietuvoje tarptautinių žemės ūkio parodų organizavimas, žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus inicijuoto blaivybės sąjūdžio globa.

Deja, I pasaulinio karo sukelta ūkinė suirutė, kultūrinis intelektualinis nuosmukis turėjo pragaištingas pasekmes tolesniam Rietavo krašto vystymuisi, o ypač Oginskių kultūros paveldo likimui. 1917 m. pradėjus griauti kunigaikščių rūmus, vėliau ir oranžerijas, kitus vertingus statinius, jų vietoje 1938 m. pasiliko dykvietė. Šios negandos tęsėsi ir II pasaulinio karo, taip pat sovietmečiu. Ne tik Rietavas, bet ir visa Lietuva patyrė vieną iš didžiausių XX a. dvarų kultūros paveldo praradimų. Šitokio masto netektys verčia skvarbesniu žvilgsniu žvelgti į istorinės atminties atodangas. Jose, be visa kita, įrašyti pamatinių gyvenimo vertybių, kuriomis kunigaikščiai Oginskiai vadovavosi kurdami Rietavą, atspindžiai. Beprasmiška būtų minėti visas Rietave kunigaikščių Oginskių diegtas inovacijas ir praradimus, jeigu pastaraisiais dešimtmečiais čia nebūtų įsišaknijęs istorinės atminties ir kultūros paveldo atgimimo procesas. Tai vienas iš ryškiausių šiandieninių Rietavo *Genius Loci* bruožų.

The Ties Between the History of Rietavas and the Dukes Ogiński

Vytas Rutkauskas

Director

Rietavas Museum of Cultural History of the Ogińskis

Ever since 1763, when Tadeusz Franciszek Ogiński, son of the Vitebsk (Belarus) Voivode Marcyan Aleksander Ogiński and future voivode of Trakai, ascended as the ruler of the Rietavas Borough, the history of this land became closely entwined with the name Ogiński for over 150 years. This connection became particularly pronounced in the 1830's. Following the demise of Michał Kleofas Ogiński (1765–1833), Tadeusz Franciszek Ogiński's grandson and a prominent statesman and public figure, diplomat, and composer, in Florence in 1833, all of the rights of the Rietavas manor landlord passed on to his son Ireneusz Ogiński (1809–1863). In his pursuit of his father's plans, in 1835 he started building the last residence of the Duke Ogiński family in Rietavas. His son Bogdan Ogiński (1848–1909) continued this work until his own death. (At the same time, an impressive ensemble of his family manor was being built in Plungė by Bogdan's brother Michał Mikołaj Ogiński (1800-1852)).

Friedrich August Stüler, Herter, Jakob Woller, Ferdinand Steinbart, Black, and other architects of the period were engaged to create in Rietavas over the period between 1835 and 1874 an urban architectural ensemble of town and manor known for its integrity. In the south, it was dominated by the neo-Roman church of St Michael built in 1853–1874, in the north, by the residence with its staggering arrangement of orangeries and silhouettes of four towers (flag, clock, water, palm tree). Rietavas became permeated by the architectural spirit of Italian cities. The unique features of this ensemble were the 65-hectare park with a man-made stream and a pond system sprawling to the east of the residence manor. In 1855, the manor and park were home to 95 species of trees, 106 species of roses, 72 species of dahlias, as well as a great many other indigenous and foreign plants, there were 380 fruit trees growing in the garden.

The Rietavas *Genius Loci* of the second half of the 19th century is probably defined best by the breakthrough in social reforms, education, culture, scientific and technological innovation that began thanks to the Dukes Ogiński. It was here that Lithuania's first school of agriculture or agronomy was established in 1859; the first six-year musical school, in 1872; the first landline in Lithuania set up in 1882 to connect the Ogiński manors in Rietavas and Plungė with the Tiškevičius manor in Kretinga; Lithuania's first public power plant launched in 1892: on the Easter morning of April 17, the Rietavas church chandelier of 100 bulbs, also known as a *girandelle* at the time, went on for the very first time. It is worth remembering that the first

public power plant in New York had come online only a decade earlier, providing electrical light to the Metropolitan Theatre.

The greatest achievement of the social reform in Rietavas most probably was the abolishment of serfdom in 1835 (the Russian Empire, which had Lithuania occupied at the time, took a plunge with this kind of reform only 26 years later). Focused efforts were being made to form a class of literate peasants capable of engaging in self-sustained farming. At that time, the possession of the Rietavas manor covered a territory of more than 65,000 hectares and had a population of over 28,000. Owing to the success of this reform, it took a couple of decades for Rietavas to make it to the list of the exemplary manors of the North-West Region (the then name for Lithuania, Belarus, and other western possessions of the Russian Empire). The vast array of innovations included the publishing of *Metskaitliai Ūkiški*, a series of calendars by Laurynas Ivinskis, the building of homes for orphans and the lonesome elderly, the establishment of saving funds, a hospital, a veterinary clinic, the staging of Lithuania's first international agricultural shows, the patronage of the sobriety movement started by the Samogitian Bishop Motiejus Valančius.

Unfortunately, the economic turmoil and intellectual decline that followed in the wake of World War I had a devastating effect on further development of the Rietavas region, and on the destiny of the Ogiński cultural heritage in particular. The year 1917 saw the beginning of the demolition of the dukes' palace, which then spread to the orangeries and other valuable structures; as a result, the whole lot became a wasteland in 1938. This run of bad luck continued during World War II and under the Soviet regime as well. Rietavas in particular, and the whole Lithuania in general suffered a major loss of the heritage of manor culture of the 20th century. Losses of such an extent make one take a closer look to new revelations of historical memory. Among other things, they carry reflections of the fundamental values of life that the Dukes Ogiński followed when they were building Rietavas. It would be pointless going through the entire list of the innovations made by the Dukes Ogiński as well as the losses suffered, if not for the process of the revival of historical memory and cultural heritage that has taken root here over the past few decades. That is one of the most prominent qualities of the Rietavas *Genius Loci* as it exists today.

„Dvarų istorija kaip genealoginių tyrimų šaltinis ir kai kurie Oginskių santykiai su Šiluvos regiono bajorija“

Lektorius – prof. Alfonsas Vaišvila

Mykolo Riomerio universitetas

Pranešime pabrėžiama išskirtinė dvarų istorijos reikšmė genealogijos tyrimams. Giliau pamaščius, gali paaiškėti, kad nėra „dvarų istorijos“, o yra tik konkrečius dvarus valdžiusių bajoriškų giminų gyvenimo ir veiklos istorija. Dvarų valdymu tokia giminė praktiškai rodė savo socialinę reikšmę visuomenėje ir savo istorinius nuopelnus, paverstus dvarais. Genealogijos tyrimuose belieka tai fiksuoti, kaip esminę tos giminės istorijos dalį.

Kai dėl genealogijos šaltinių, tai atskirai reikia pabrėžti XVI–XVIII a. Žemaičių žemės ir Pilies teismų knygas ir jose įregistruotus įvairius bajorų žemvaldžių kuriamus aktus, vadinamus „dvaro teise“, tarp jų – ir itin informatyvius bajorų testamentus. Iš jų (testamentų) sprendžiama ne tik apie konkrečios bajorų šeimos sudėtį, turėtas brangenybes, ginklus, namų apyvokos, kitokį turtą, apie laidotuvių papročius, dvarų įsigijimo šaltinius, asmenis, su kuriais bendrauta, bet kartais ir apie bajorų valstybinę, visuomeninę veiklą – fundacijas bažnyčioms, altarijoms, koplyčioms, senelių prieglaudoms, mokykloms, laisvės suteikimo nelaisviems žmonėms atvejus. Dėl to testamentus galima laikyti savotiškais konkrečios bajorų giminės metraščiais, seniausius laikus siekiančių tos giminės genealoginių „medžių“ fragmentais. Patys testamentai irgi buvo vienas iš bajorijos išskirtinumo ženklų. Baudžiauninkai testamentų nerašė.

Kai kurie didikai dėl einamų aukštų valstybės pareigų ir valdomų turtų, buvo įvairiais santykiais, dažnai giminytės, susiję su įvairių Lietuvos regionų bajorais, taip pat ir su Šiluvos. Prie tokių didikų priklausė ir Ogińskiai, apie jų santykius su Šiluvos bajorais ir bandoma atskleisti pranešime. Tie santykiai, ypač vedybiniai, svarbūs genealoginiams tyrimams, nes vedybų pagrindu keitėsi konkrečius dvarus valdžiusių bajorų pavardės, arba tie dvarai būdavo užleidžiami kitai bajorų giminei pradėti juose savo „genealoginį medį“. Su tuo sietina išskirtinė genealoginių tyrimų misija – pereiti nuo dvarų istorijos prie konkrečių asmenų, tuos dvarus valdžiusių, istorijos, žvelgiant į dvarus kaip į tokių asmenų laikinas buveines ir veiklos priemones. Tai judėjimas nuo daiktų link žmonių, per tuos daiktus veikusių.

Manor History as a Source of Genealogical Research and some of the Connections the Ogińskis had with the Nobility of the Šiluva Region

Prof. Alfonsas Vaišvila

Mykolas Romeris University

The report highlights the exceptional relevance that estate history has to genealogical research. When you think about it, it may seem that there is no such thing as ‘manor history’: there is only the history of life and doings of the noble families that owned the particular manors. By owning their manors, such families would practically demonstrate their social standing and their historical merits that had been turned into manors. All genealogical research has to do is capture it as a vital part of the history of that family.

Speaking about genealogical sources, the court books of the Samogitian Land and Castle from the 17th–18th century deserve a special mention as they contain all sorts of acts designed by landlord noblemen, also known as the ‘law of the manor’, including the highly informative wills of the noblemen. These wills provide insights into the constitution of the noblemen’s families, their treasures, arms, household items and other assets, burial customs, sources of manor acquisitions, persons with whom they had interactions, and sometimes into the public activities of the noblemen: their funding for churches, priests’ households, chapels, old people’s homes, schools, cases when they would grant parole to prisoners. As a result, the wills can be seen as some kind of annals of a particular noblemen’s family, fragments of the family’s genealogical ‘trees’ that go back to the ancient times. The wills as such were also something that testified to the exclusive status of the noblemen: bondsmen would not write their wills.

By virtue of their high ranking on the public ladder and their riches, some noblemen were related in various ways (often by blood) to the nobility in different Lithuanian regions, Šiluva included. The Ogińskis were among them, and disclosing their relations with Šiluva’s nobility is the goal of this report. These relations, and matrimonial ties in particular, are relevant to genealogical research, because marriage was the underlying cause why noblemen who owned particular manors would change their family names, or surrender their manors to another noble family to start its own ‘genealogical tree’ there. This is the object of an exclusive mission of genealogical research, which is to transition from the history of manors to the history of the particular persons who owned them, considering the manors as their temporary habitats and means to an end. This is a transition from things to persons who acted through those things.

„*J'ai toujours été indifférent à tout espèce de titres...* Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833) apie kilmę ir titulus“

Lektorė – prof. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai,

Lietuvos istorijos institutas

XVI a. pradžioje į politinę Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės erdvę įsilieję mažos Okos aukštupio kunigaikštystės Kozelsko kunigaikščių palikuonys per kelias kartas sugebėjo iškilti iki dominuojančių pozicijų Lietuvos valstybėje, užimti aukščiausias valstybės pareigas. Oginskių genealogijos tyrimai rodo, jog šios giminės pradininkas buvo vienas iš Smolensko žemės dalinių kunigaikščių, Vasilijaus Hlašinos vaikaitis Ivanas Vasilevičius Hlušonokas (mirė 1510 m.), XV a. pabaigoje perėjęs į Maskvos kunigaikščio Ivano III pusę. XV a. pabaigos – XVI a. Lietuvos valstybės karų su Maskvos didžiąja kunigaikštyste laikotarpiu Ivano Vasilevičiaus Hlušonoko sūnūs Dmitrijus ir Ivanas liko Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Jie davė pradžią Puzinų ir Oginskių giminėms. Kadangi buvo kilę iš Okos aukštupio Kozelsko kunigaikštystės, kurią Lietuvos valstybė prarado XV a. pabaigoje, šios giminės atstovais save vadino „kunigaikščiais Kozelske“ arba Kozelsko kunigaikščiais.

Kozelsko kunigaikštis Dmitrijus Hlušonokas iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro gavo privilegiją į Uogintų dvarelį prie Kauno, nuo kurio ir kilo giminės vardas. Jau 1555 m. šaltiniuose „kunigaikščiai Kozelske“ vadinami Oginskiais. Patvirtinimą į Uogintų valdą valdovas suteikė ir Dmitrijaus sūnui Bogdanui. Teisę tituluotis kunigaikščiais šios giminės atstovai Lietuvoje turėjo nuo 1547 m., o Lenkijoje – nuo 1628 m. Tačiau jau XVI a. antrojoje pusėje Oginskių giminė suskilo į dvi šakas pagal du Bogdano Oginskio sūnus: Motiejų ir Teodorą. Motiejus tapo Oginskių „kunigaikštiškosios“ („didikų“) šakos pradininku, o Teodoras pradėjo „Breslaujos“ („bajoriškąją“) šios giminės šaką. „Bajoriškoji“ Oginskių giminės šaka valdė žemes, esančias ties Breslaujos pavieta ir Polocko vaivadijos riba, tačiau jos atstovų politinės veiklos horizontai nebuvo platūs. Kitaip klostėsi kunigaikštiškosios giminės šakos istorija. Kunigaikščio Samuelio Levo (Leono) Oginskio (mirė 1657 m.) sūnūs Jonas Jackus ir Simonas Karolis davė pradžią dviem giminės linijoms. Oginskių – didikų pozicijas valstybėje įtvirtino Jonas Jackus Oginskis ir jo palikuonys, o Simono Karolio sūnus Marcijonas Mykolas (1672–1750), valdovo Stanislovo Leščinskio šalininkas, įsikūręs netoli Vitebsko esančiame Marcijanove, jau titulavosi „grafu Maladečinoje, Zalesėje, Oborkuose ir Izabeline“, visiškai nebenaudodamas kunigaikščio titulo.

Kaip į giminės kilmę, titulus ir jų naudojimą viešajame gyvenime žvelgė vienas iš giliausių pėdsakų istorijoje palikusių ir kontraversiškesniausių iki šiol vertinamų Oginskių – Lietuvos kardininkas, paskutinis Lietuvos didysis iždininkas, 1794 m. sukilimo dalyvis, Rusijos imperijos senatorius, memuaristas ir kompozitorius Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833), iki šiol nebuvo plačiau analizuota. Priešingai, historiografijoje įsitvirtino požiūris, kad XIX a. pradžioje Oginskiams „akivaizdžiai stigo sistemingų ir patikimų genealoginių žinių, kuriomis labiau susirūpinta tik per bajorystės patikrinimą“. Pranešime, remiantis M. K. Oginskio ir jo žmonos Marijos Neri Oginskienės korespondencija bei kitais šaltiniais, bus siekiama atskleisti M. K. Oginskio genealoginę savimonę, jo požiūrį į visuomenės segregaciją kilmės aspektu bei pateikti naujų duomenų apie Bajorų deputacijos, vykdytąsios privalomą bajorystės patikrinimą prie Rusijos imperijos prisijungtose Abiejų Tautų Respublikos žemėse, veiklą.

J'ai toujours été indifférent à tout espèce de titres... Michał Kleofas Ogiński (1765–1833)
on Ancestry and Titles

Prof. Dr Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

The National Museum Palace of the Grand Dukes of Lithuania,

The Lithuanian Institute of History

After they first made their appearance on the political scene of the Great Duchy of Lithuania in the early 17th century, the descendants of the dukes of Kozelsk, a small duchy in the upper reaches of the Oka managed to ascend to a dominant position in the state of Lithuania and take hold of the highest posts within the state in just a few generations. Genealogical studies of the Ogiński family show this family to originate from Ivan Hlushonok (died in 1510), one of the dukes of the Smolensk region and a grandchild of Vasilij Hlazina, who defected for the Muscovite duke Ivan the 3rd in the late 15th century. During the wars between the state of Lithuania and the Great Duchy of Moscow in the late 15th and in the 16th century, Ivan Hlushonok's sons Dmitry and Ivan stayed in the Great Duchy of Lithuania and became the progenitors of the Puzyna and the Ogiński families. As both of them had hailed from the Kozelsk Duchy in the upper reaches of the Oka, which the state of Lithuania lost in the end of the 15th century, members of this family called themselves 'dukes in Kozelsk' or dukes of Kozelsk.

The duke of Kozelsk Dmitry Hlushonok received from Alexander, the Grand Duke of Lithuania a privilege to the Uogintai manor near Kaunas, which gave his family its name. Some sources refer to the 'dukes in Kozelsk' as the Ogińskis back in 1555 already. Dmitry's son Bogdan received the Grand Duke's affirmation to the Uogintai holding as well. Members of this family obtained the right to be entitled dukes in Lithuania in 1547, and in Poland in 1628. However, in the late 16th century already the Ogiński family split into two branches after two sons of Bogdan Ogiński, Matthew and Theodor. Matthew became the initiator of the 'duke (magnate)' branch, while Theodor started the 'Braslaw (noblemen)' branch of the family. The 'noblemen' branch of the Ogiński family ruled the lands on the border of Braslaw powiat and Polotsk voivodeship: Mogilno and Kolpino; however, they were not involved in politics very much. The development of the history of the duke branch of the family followed quite a different path. The sons of the Duke Samuel Leon Ogiński (died in 1657), John Hyacinth and Simon Charles started two family lines. The magnate positions of the Ogińskis were consolidated by John Hyacinth Ogiński and his offspring, while Marcian Michael (1672–1750), son of Simon Charles, an advocate of the ruler Stanislaus Leszczyński, a marshal of the GDL general confederation, who abandoned the political scene in 1735 and resided in a village near Vitebsk named Marcianov after him, already claimed the title of the 'count of Maladzyechna, Zalesye, Obórka, and Izabelin' with absolutely no reference to the title of a duke.

The views that Michał Kleofas Ogiński (1765–1833), a Lithuanian brother of the sword, Lithuania's last great treasurer, participant in the 1794 uprising, senator of the Russian empire, author of memoirs, composer, and one of the most controversial Ogińskis who has left a deepest footprint in the course of history, had on familial ancestry, titles, and their use in public life have not been analysed at length so far. On the contrary: historiographers widely believe that in the early 19th century the Ogińskis 'clearly lacked structured and reliable genealogical knowledge, something that only became a matter of concern during the validation of nobility'. Based on the correspondence between Ogiński and his wife Maria de Neri, this report will attempt to reveal Ogiński's genealogical self-consciousness, his views on the society's segregation in terms of ancestry, and shed a new light on the activities of the Noblemen's Deputation that was tasked with performing obligatory validation of nobility in the regions of the Polish–Lithuanian Commonwealth annexed to the Russian Empire.

„FamilySearch” ir aš

Virginio Baptista, Ispanija

Tarptautinės genealogijos akademijos narys

„FamilySearch“ visuomet siekė padėti žmonėms sužinoti daugiau apie savo giminės ryšius ir teikti džiaugsmą visiems, atrandantiems savo giminės, užmezgantiems su jais ryšį ir juos suburiantiems – vakar, šiandien ir rytoj.

„FamilySearch“ naudodavo, išbandydavo ir netgi kurdavo technologijas, kad padėtų žmonėms atrasti savo giminės ir užmegzti su jais ryšį. Pirma „FamilySearch“ ėmėsi gelbėti registracijos knygas, kurių įrašų kopijos buvo daromos rankiniu būdu, po to buvo imta naudoti ir tobulinti mikrofilmų technologija, skirta išsaugoti tokias knygas, kad ir kur jos būtų rastos, tuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su viso pasaulio archyvais ir kitomis institucijomis. Šiandien įrašai fiksuojami skaitmeniniu būdu ir su jais galima lengvai susipažinti svetainėje familysearch.org. Tačiau „FamilySearch“ neapsiribojo vien įrašų išsaugojimu. „FamilySearch“ naudoja galingą algoritmą, kuris atlieka neįtikėtinas funkcijas, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto pagalba nuskaito skaitmeninius vaizdus, kurie yra užfiksuoti arba skaitmeninti („FamilySearch“ skaitmenino visus savo mikrofilmus, kurių yra daugiau nei du milijonai), o šiuo metu kuriamos automatizuotos visų šių vaizdų rodyklės, suteiksiančios vartotojams galimybę atlikti kokybiškesnę duomenų paiešką ir gauti dar tikslesnius jos rezultatus.

Šioje prezentacijoje naudodami paprastus ir tikroviškus pavyzdžius pamėginsime jums parodyti, kaip visa tai vyksta ir kaip visu tuo gali pasinaudoti kiekvienas svetainės familysearch.org lankytojas.

FamilySearch and I

Virginio Baptista, Spain

International Academy of Genealogy academician

FamilySearch has always been committed to helping individuals find more about their family relationships and to creating experiences that bring joy to all people as they discover, gather, and connect with their family, past, present, and future.

FamilySearch has utilized, tried, tested, and even developed technology to allow these connections and discoveries to be made. FamilySearch started by saving books with records, copying them by hand, then started to use and develop microfilm technology to preserve these books wherever they were found, working side by side with archives and other institutions around the world. Nowadays, records are captured digitally and readily made available online at familysearch.org. But FamilySearch has gone beyond the simple process of preserving records. Within FamilySearch, there is a powerful algorithm that performs amazing functions, such as using artificial intelligence to read the digital images that have been captured or digitized (FamilySearch has digitized all its microfilms, over two million in total) and is now in the process of creating automated indexes for all these images that will enable users to conduct better searches with even better results.

In this presentation, we will attempt to show you, by means of simple and real-life examples, how it all takes place and how it is being made available to anyone who uses familysearch.org.

Vokiečių genealogija visame pasaulyje

Dirk Weissleder, Vokietija

Tarptautinės genealogijos ir heraldikos konfederacijos viceprezidentas,

Tarptautinės genealogijos akademijos sekretorius,

Tarptautinio genealogijos ir heraldikos instituto narys

Dirkas Weisslederis dalinsis patirtimi, įgyta keturis dešimtmečius vykdant šeimų istorijos tyrimus buvusioje padalytoje šalyje, pasakos apie savo veiklą visame pasaulyje ir dalyvavimą organizuotoje genealogijos veikloje bei ryšius su Vokietijos išeivija – konkretų tarptautinių mainų pavyzdį. Tokios organizacijos, kaip CIGH ir AIG itin gelbsti užmezgant ryšius su viso pasaulio ekspertais, todėl jis dalyvauja abiejų šių institucijų valdybos veikloje.

German genealogy worldwide

Dirk Weissleder, Germany

*International Confederation for Genealogy and Heraldry vice-president,
International Academy of Genealogy academician,
International Institute of Genealogy and Heraldry*

Dirk Weissleder will talk about his own experience with family history research spanning a period of four decades, in a formerly divided country, his own worldwide activities and engagement in organized genealogy, and the German diaspora all over the world as a concrete example of international exchange. Bodies such as CIGH and AIG are extremely helpful in reaching experts from all over the world, which is why he is a member of both boards.

Stanislovo Augusto 1772 metų korespondencija su Andriumi Oginskiu

Dr. Jakub Bajer, Lenkija

Lenkijos mokslų akademijos Mokslo istorijos institutas

Pranešimas skirtas pristatyti mokslinio šaltinio – karaliaus Stanislovo Augusto, taip pat jo artimiausių bendražygių 1772 metų diplomatinės korespondencijos su Lietuvos referendoriumi ir Abiejų Tautų Respublikos pasiuntiniu Vienoje Andriumi Oginskiu – leidimo projektą. Paskutinio monarcho korespondencija su referendoriumi Oginskiu – tai pirminis šaltinis, supažindinantis su valdovo užsienio politikos horizontais tuo laikotarpiu, kai vyko didžiausia drama, t. y. į Abiejų Tautų Respublikos žemes įsiveržus Austrijos kariuomenei. Ji prisijungė prie tenai jau daugelį mėnesių esančių Prūsijos ir Rusijos kariuomenių. Dėl Vienos dvaro sleistos dezinformacijos įžengusi kariuomenė karaliui buvo pristatoma kaip draugiška ir net kaip sąjungininkė. Neva ji kartu su Rusija turėjusi taikiai nuraminti Baro konfederacijos įaudrintą Abiejų Tautų Respubliką ir iš jos teritorijos išvaryti Prūsų kariuomenę.

The 1772 Correspondence between Stanisław August and Andrzej Ogiński

Dr Jakub Bajer, Poland

The Institute of History of Science of the Polish Academy of Sciences

The aim of the report is to present draft publication of a scientific source – the diplomatic correspondence between King Stanisław August and his closest companions and Andrzej Ogiński, Lithuania's referend and envoy of the Polish–Lithuanian Commonwealth, dated 1772. The last monarch's correspondence with the referend Ogiński is a primary source, which provides insights into the sightlines of the ruler's foreign policy at the time of great drama: the invasion of the Austrian army into the lands of the Polish–Lithuanian Commonwealth. The invading army joined forces with the Prussian and Russian troops that had already been deployed there for months. Thanks to the disinformation from the Vienna court, the invading troops were being presented to the king as friendly and even as allies. Allegedly, they were supposed to peacefully soothe the Commonwealth after it had been made incandescent by the Bar Confederation, and rid its territory of the Prussian military.